

AGEISMUS

- proces systematického stereotypizování a diskriminace lidí pro jejich stáří - „**věková diskriminace**“
- problém věkové diskriminace se týká různých věkových skupin
 - největší pozornost je v této souvislosti věnována seniorům
 - termín je ale využíván i k popisu předsudků a diskriminaci dětí a adolescentů
- zdroje ageismu:
 - individuální
 - povahové vlastnosti člověka – empatictí lidé jsou ke stáří tolerantnější
 - strach ze smrti či stárnutí – neznalost procesu biologického stárnutí
 - frustrace, agrese
 - kulturní
 - generační rozdíly hodnot – dnešní starší generace vyrůstala v jiné době, tak má logicky jiné hodnoty → roste možnost nepochopení se a vznik mezigeneračních konfliktů
 - každá kultura má jiné hodnoty – např. v asijských zemích je stáří uctíváno
 - mladá generace je v dnešní době často upřednostňována – výkonnější, umí zacházet s novými technologiemi
 - sociální
 - stereotypizace a předsudky, které se vážou k určitým věkovým skupinám
 - starší generace ztrácí společenskou prestiž i díky technologickému rozvoji
 - když senior způsobí autonehodu, tak je na situaci nahlíženo „jinak“ než kdyby stejnou nehodu způsobil mladší člověk – do jakého věku je člověk způsobilý řídit?
- projevy ageismu:
 - projevuje se ve všech sférách společnosti
 - nejvíce ve zdravotnictví a na trhu práce
 - trh práce
 - v ČR je ze zákona věková diskriminace zakázána – rovné právo na zaměstnání (zákoník práce, zákon o zaměstnanosti, antidiskriminační zákon)
 - zaměstnavatelé požadují flexibilitu, kreativitu, mladý kolektiv
 - staří lidé jsou stereotypně považováni za méně výkonné a hůře adaptabilní
 - zdravotnictví – „diagnóza stáří“
 - zdravotníci často přisuzují problémy starších pacientů jejich věku, a nikoliv jejich skutečné nemoci
 - může dojít k podhodnocení situace a následnému pozdnímu rozpoznání skutečného problému
- příklady ageismu ve zdravotnictví:
 - „diagnóza stáří“ - podceňování chorob a smyslových dysfunkcí, jež jsou připsány věku, a proto není rozpoznána a léčena faktická příčina
 - nepřijetí na operaci z důvodu věku – upřednostnění mladších pacientů
 - delší čekací doba na vyšetření z důvodu stáří

- věkové limity pro provádění některých preventivních vyšetření – screeningová vyšetření v onkologické prevenci
- oslovení „babičko/dědečku“ bez příbuzenského vztahu k pacientovi
- nedostatečná úcta ke starším lidem ve zdravotnickém zařízení – nerespektování jejich studu
- automatické zvýšení hlasu při komunikaci se starším pacientem, aniž by zdravotník nejprve zjistil, zdali má pacient problémy se sluchem